

Undgå smitte i kælvningsområdet

FarmTest anviser praktiske løsninger på at reducere risikoen for smitte i kælvningsboksen.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Kælvningsområdet er et effektivt sted for smitteoverførsel. Mange alvorlige infektioner hentes her ved kalvens første møde med verden. Det gælder både typiske småkalveinfektioner som E. Coli – men også sygdomme som salmonella og paratuberkulose, der har konsekvenser for dyret langt hen i livet og ikke mindst konsekvenser for besætningen. Derfor har SEGES i en FarmTest set på, hvilke praktiske løsninger, som mest effektivt reducerer smitterisikoen i kælvningsområdet. 16 besætninger med lav kalvedødelighed har deltaget.

Belægningsgraden har stor betydning i fælleskælvningsboksen. Det er vigtigt, at koen kan søge væk fra de øvrige.

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Ifølge Anne M. Holm, som har stået i spidsen for FarmTesten, handler det helt overordnet om god hygiejne i alle aspekter omkring kælvingen.

"Den helt dominerende smitteoverførsel sker via gødning. Derfor er god hygiejne i kælvningsboksen altafgørende," fastslår hun.

Enkeltkælvningsboks frem for fælles

Ifølge FarmTesten anbefales det at anvende enkeltkælvningsbokse frem for fælleskælvningsbokse.

"En enkeltkælvningsboks er nemmere at holde ren og giver mere ro til den kælvende ko," forklarer Anne M. Holm. Hun understreger, at man naturligvis også kan begrænse smitteoverførslen i en fælleskælvningsboks. Det forudsætter, at hygiejneniveauet er højt, belægningsgraden er lav, og at kalvene flyttes hurtigt væk.

Lav belægningsgrad

Belægningsgraden har stor betydning i fælleskælvningsboksen. Overbelægning giver både uro og stress hos den kælvende og dårligere hygiejne i boksen.

"I en fælleskælvningsboks er det vigtigt, at koen kan søge væk fra de øvrige, og det er ikke muligt, hvis belægningsgraden er for høj," fortæller Anne M. Holm. Men også i fælles højdrægtighedsområdet er lav belægningsgrad vigtig. Det var deltagerne i FarmTesten meget bevidste om. I gennemsnit var der 17 m² pr. ko i fælleskælvningsboksene og 12 m² pr. ko i fælles højdrægtighedsområder.

Ved at opstalde de højdrægtige kvier i et separat hold, kan man opnå et mindre stressfyldt forløb og dermed mindre risiko for smitteoverførsel.

Leje af halm og sand

Halm eller en kombination af halm og sand i bunden af boksen var de besøgte kvægbrugeres foretrukne valg af leje i enkeltkælvningsboksen. Det er ifølge Anne M. Holm ikke det optimale leje i forhold til let og effektiv rengøring.

"Her ville gummimåtter med strøelse være bedre. Men flere af deltagerne havde forsøgt sig med gummimåtter og vurderede, at skridsikkerheden for ko og kalv ikke var god nok," forklarer hun. Halm eller halm kombineret med sand kræver lidt mere tid og maskinelt udstyr ved renholdelse, men kvægbrugere syntes, at denne type leje fungerede godt for dem.

Overordnet viser FarmTesten, at uanset kælvningsfaciliteternes udseende, er det muligt med fokus på en ren kælvningsboks, et højt hygiejneniveau, en lav belægningsgrad, rettidig omhu, systematik og gode rutiner at begrænse risikoen for smitteoverførsel ved kælving.

Læs hele FarmTesten [her](#)

Samlede anbefalinger

Sammenlagt kan anbefalingerne fra FarmTesten opsummeres således:

- Et højt hygiejneniveau
- Velstrøet kælvningsboks
- Sørg for lavt stressniveau hos ko/kvie
- Lav belægningsgrad – minimum 12 m²/ko i fælleskælvningsboksen
- Tag kalven fra koen straks efter fødslen
- Undgå at kalven pletter koen
- Undgå at kalven får gødning i munden
- Redskaber tilhørende kælvningsområdet må ikke benyttes i andre afsnit
- Lad ikke dyr gå på eller krydse foderbord ved flytning til og fra kælving
- Træd ikke i foderet med beskidte støvler
- Rene støvler ved adgang til kælvningsområdet
- Rent tøj ved adgang til kælvningsområdet
- Anvend handsker når du håndterer kælvende dyr og nyfødte kalve
- Brug handsker ved fødselshjælp
- Kælvningsboks må ikke benyttes som sygeboks
- Brug evt. desinfektion. Husk desinfektion har ingen effekt, hvis hygiejnen er dårlig